

Naturvernforbundet
i Nordland

Brønnøy kommune
Rådhuset, 8905 Brønnøysund

Fauske, 18.03.2021

Dette brevet sendes på vegne av Naturvernforbundet i Nordland og Norsk Ornitologisk Forening avd. Nordland.

Uttalelse til planforslag – detaljregulering for Toft næringsområde, Brønnøy kommune.

Forum for natur og friluftsliv (FNF) Nordland er et samarbeidsnettverk for 14 natur- og friluftsansjoner med over 22 000 medlemmer. Vårt mål er å ivareta natur- og friluftsansjensene i Nordland fylke ved å styrke og fremme organisasjonenes arbeid, være en møteplass for samarbeid og en arena for kompetansebygging for natur- og friluftsansjensene med sitt virke i regionen.

Vi viser til høringsbrev fra Brønnøy kommune datert 29.01.2021 om høring og offentlig ettersyn av detaljregulering for Toft næringsområde (Planid 2018002). I det påfølgende kommer vår høringsuttalelse til planforslaget.

Om reguleringsplanforslaget

Planforslaget fremmes av Rambøll AS på vegne av Aquaculture Innovation AS. Formålet med planarbeidet er å utarbeide en privat reguleringsplan i henhold til plan- og bygningslovens §12-3. Hensikten med planarbeidet er å legge til rette for etablering av et ca. 470 daa stort sjørettet næringsareal sør for Toft i Brønnøy, for blant annet landbasert oppdrett, og med tilhørende infrastruktur som atkomstveg og gang-/sykkelveg fra Toftveien (fv. 7234), havn med kaianlegg, turveg, m.m. Næringsområdet vil omfatte arealer både på land og sjø.

FNF Nordland forstår det slik at området var uregulert og avsatt til LNFR-formål i den forrige arealplanen. I kommuneplanens arealdel for 2019-2030, egengodkjent av Brønnøy kommune 24.6.2020, er det aktuelle området avsatt til næringsområde (NB7). Dette til tross for at flere høringsparter bemerket at det ville komme i konflikt mer sterke interesser for naturmangfold, friluftsliv, landskap og landbruk (beite). Høsten 2020 ble det varslet en utvidelse av planområdet på ca. 135 dekar (daa) i sørvestlig retning, områder med LNFR-formål.

De konkrete planene for området er landbasert oppdrett for laks, samt legge til rette for at en kan etablere hele verdikjeden innenfor et og samme næringsområde. Det kan være slakteri, slamanlegg, fôrfabrikk og serviceanlegg. På bakgrunn av dette er det nødvendig med en reguleringsplan for

Samarbeidsnettverk mellom natur- og friluftslivsorganisasjoner
nordland@fnf-nett.no | Eiaveien 5, 8208 Fauske | 908 06 146
organisasjonsnummer 983 267 998 | www.fnf-nett.no/nordland

området. Kommunen har vurdert tiltaket til å utløse konsekvensutredning med planprogram, jf. Forskrift om konsekvensutredninger § 6 pkt. b).

Naturmangfold

Natur og Samfunn AS utført en konsekvensutredning på temaet naturmangfold. I det påfølgende har vi laget en oppsummering fra konsekvensutredningen.

Det er registrert 5 naturtypelokaliteter innenfor planområdet som er avgrenset og verdivurdert. I tillegg er det avgrenset et svært viktig funksjonsområde for fugl.

Nordøya vest – åpen kalkmark (svært stor verdi). Det meste av lokaliteten vil bygges ned og lokaliteten blir forringet.

Linøya – åpen kalkmark (svært stor verdi). Hele området planlagt nedbygd og lokaliteten ødelegges helt.

Korngårdosen - bløtbunnsområde i strandsonen (middels verdi). Her vil store deler av lokaliteten vil bygges ned. Lokaliteten vil bli sterkt forringet.

Korngårdshågen, naturbeitemark (stor verdi). Hele arealet planlegges å utnyttes, men deler vil/kan bli spart. Vanskelig å se at det pågående beitet vil kunne fortsette og naturtypen vil trolig ødelegges eller endres (som følge av gjengroing). Tiltakene vil medføre at lokaliteten blir forringet/svært forringet.

Toftøya øst – strandeng (svært stor verdi). Hele lokaliteten planlegges å bygges ned og den vil ødelegges helt.

Toftøya øst – funksjonsområde for fugl (svært stor verdi). Hekkelokalitet for blant annet vipe. Nedbygging vil føre til at hekkeområdet går tapt.

I tillegg ble det registrert fem rødlistede sopparter, tre med status sårbar (VU) og to som er nær truet (NT). Planområdet vurderes som viktig for fugl, blant annet tre rødlistede arter: vipe (EN), storspove (VU) og ærfugl (NT).

I forbindelse med vurderingen av samla belastning er det gjennomført en utvidet kartlegging for å se om lignende naturkvaliteter fantes i regionen. Gjennom denne kartleggingen ble det registrert ytterligere åtte lignende lokaliteter med store naturverdier. Samla belastning vurderes som stor fordi naturtypene er under press blant annet på grunn av opphør av beite. Naturtypene blir mindre vanlig regionalt og er blitt sjeldne og i betydelig tilbakegang også nasjonalt.

Samlet sett vurderes verdiene for tema naturmangfold til å være *svært stor*. En samlet vurdering av registrerte naturverdier og gir tiltaket *svært stor negativ konsekvens*.

Friluftsliv

Det aktuelle planområdet benyttes i dag til friluftsliv og det går en turveg gjennom området. Det er etablert både trimpostkasse for Barnas turlag og rebusløype i utkanten av planens avgrensning. I tillegg er det etablert en trimkasse for annen bruk av området. Området består for det meste av tett skog og åpen mark. Området ligger nær tilknyttet sjø, som også brukes.

Planområdet overlapper i sin helhet med to kartlagte friluftsområder;

1. Toftmarka (ID: FK00004058) er klassifisert som et svært viktig friluftsområde. Området beskrives med tilrettelagt tursti, variert kulturlandskap og tettstedsnært strandsone med bukter og vikar. Brukerfrekvensen er registrert som ganske stor.

2. Toftøya (ID: FK00003832) beskrives som landfast øy i nærheten av tettbebyggelse med bukter og valer mot øst. Brukerfrekvensen er registrert som ganske stor og områdeverdien er klassifisert som et viktig friluftslivsområde.

Området kan karakteriseres som et nærturterreng for bosatte på Toft og har en betydning for lokalbefolkningen. Området er registrert med *ganske stor* bruksfrekvens og det finnes turpostkasser tett ved planområdet som brukes daglig. «Rundturen til Trimsteinen» som ligger tett på planområdet er brukt hele året. Innspill fra lokale interessenter antyder at Toftsundet benyttes til rekreasjon og fiske fra land. Det er også gitt innspill på at en del fritidsfiskere bruker Toftsundet ved vinter/vårfiske fra båt. Deler av det vestlige strekket av den mest brukte stien innenfor planområdet må legges om ved gjennomføring av det planlagte tiltaket. Turstien som benyttes mest vil imidlertid være skjermet fra utbyggingsområdet ved store deler av traseen. I områder hvor konflikt oppstår legges traseen om med «grønn buffer» mot det nye næringsområdet.

Området ligger tett ved sjøen og har gode romlige og visuelle kvaliteter. Området oppfattes pr. dags dato som stille og rolig i kyst- og skogsomgivelser. Etablering av et næringsområde vil endre på denne oppfattelsen kommer i stor grad til å bli redusert som følge av støy. Tiltaket medfører svært redusert attraktivitet for friluftsliv på sommerstid og vinterstid. Friluftslivet blir derfor i stor grad forringet og bruken av området er vurdert til å bli noe redusert. Tilgjengeligheten blir redusert da næringsområdet skaper en barriere for turgåere på Toftøya. Det er likevel mulig bevege seg på Morshåggjen. Ny turstitrasé vil sikre tilgjengeligheten mot sør.

I utredningen vurderes tiltaket er vurdert til å medføre middels (-) negativ konsekvens for friluftslivet i området. Det legges opp til noen avbøtende tiltak, blant annet oppgradering av eksisterende tursti i Toftmarka, med utvidelse sørover til Skutstølen og sikring av adkomst til Sørøya. Turløypa går i kantsonen til planområdet og kan opprettholdes med noe strekningsvis omlegging. Det legges på sikt opp til at turstiene skal kobles sammen med friluftsområdet/idrettsanlegget ved Nordhus skole. En intensjonsavtale mellom tiltakshaver og lokale idretts-/velforeninger sikrer gjennomføring.

FNF Nordlands merknader til planforslaget

Om konsekvensutredningen

Det ble anført fra flere høringsinstanser og høringsparter ved behandlingen av kommuneplanens arealdel at det å avsette dette området til næringsformål ville komme i konflikt med flere tema og nasjonalt viktige verdier. Det gjaldt særlig for naturmangfold, friluftsliv, landskap og landbruk (beite). Til tross for dette ble området avsatt til næringsformål i kommuneplanens arealdel for 2019-2030. Kommunen har vurdert at tiltaket utløser krav om konsekvensutredning med planprogram. FNF Nordland har gjennomgått planforslaget og øvrige plandokumenter for tema natur og friluftsliv. Utredningene viser at planforslaget vil ha store negative konsekvenser for disse temaene, inkludert landskap og landbruk (beite).

Naturmangfold

I henhold til utredningene vurderes verdiene for naturmangfold til å være *svært stor* og at tiltaket vil ha *svært stor negativ konsekvens*. Dette er sterke vurderinger for naturmangfoldet. Tiltaket vil føre til en nedbygging av store arealer og viktige naturtyper av både lokal, regional og nasjonal betydning. Rødlistede naturtyper og rødlistede arter vil forsvinne som en direkte konsekvens av tiltaket og det finnes ikke avbøtende tiltak ved slik fullstendig ødeleggelse. Dette er uakseptabelt tatt i betraktning at vi er en i tid hvor arter og deres leveområder forsvinner i et urovekkende høyt tempo. Sammen med klimaendringene er arealendringer, nedbygging og tap av naturmangfold vår tids største utfordring. For 9 av 10 av artene på rødlista er det arealendringer som dette, som er hovedtrusselen. En tredel av de trua artene sliter på grunn av opphør av slått og beite som fører til gjengroing av kulturlandskapet. Intakte, fungerende økosystemer gir oss økosystemtjenester som er livsnødvendige for oss mennesker (sabima.no).

Det er mange natur- og landskapsverdier i lokal, regional og nasjonal sammenheng som vil gå tapt. Som det kommer frem av utredningene er noen av naturtypene sjeldne, under sterkt press og i betydelig tilbakegang også i landssammenheng. Total ødeleggelse av truede naturtyper og viktige funksjonsområder for fugl kan vi ikke akseptere. I tillegg er det registrert mange andre rødlistede fuglearter i planområdet (ref. artsdatabanken) uten at det er gjort vurderinger for hvilke konsekvenser planforslaget har for disse.

Den samlede belastningen er stor og inngrepene er ikke forenlig med forvaltningsmål for naturtyper og arter, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5. Tiltaket vil også være i strid med nasjonal og regional arealpolitikk, nasjonale forventninger til kommunal planlegging og Norges forpliktelser til å stanse tap av biologisk mangfold.

Som hovedregel skal alle planforslag bygge på et godt kunnskapsgrunnlag før det kan fattes beslutninger. Vi hadde forventet bedre vurderinger og kunnskapsinnhenting for et planforslag som i utgangspunktet var kjent, gjennom behandlingen av kommuneplanens arealdel, at ville ha store negative miljøkonsekvenser. Dette medfører et skjerpet krav til opplysningsplikten og omfanget av utredningene. Vi støtter uansett vurderingene om at verdiene for naturmangfold er *svært store* og at tiltaket vil ha *svært stor negativ konsekvens*.

Siden tiltaket berører sjeldne og truede naturtyper og naturverdier så skal prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 tillegges større vekt. Brønnøy kommune må redegjøre for og synliggjøre hvordan naturmangfoldet er vurdert og vektlagt.

I henhold til naturmangfoldloven § 10 skal planens samlede virkninger på naturmangfoldet vurderes ut fra den samlede belastningen disse er eller vil bli utsatt for. For å få et bedre grunnlag for å vurdere samla belastning ble kartleggingsområdet utvidet for å se om lignende naturkvaliteter fantes i regionen. Denne kartleggingen medførte registrering av ytterligere åtte lignende lokaliteter med store naturverdier. Samla belastning vurderes å være stor fordi naturtypene er under press blant annet på grunn av opphør av beite. Lignende områder og naturtyper som beites er ikke lenger vanlig regionalt. Naturtypene er sjeldne og i betydelig tilbakegang også nasjonalt. Brønnøy kommune må vektlegge dette i den videre saksbehandlingen.

Utredningene gir et greit bilde over hvilke naturverdier som finnes i området, men vi mener det ikke er tilstrekkelig saken å kunne fatte et tilfredsstillende og kunnskapsbasert vedtak. Rapporten underbygger dette hvor det konkluderes med at kunnskapsgrunnlaget er for svakt til å gi en fullstendig oversikt over hvilke naturverdier som finnes i området. Det kommer frem at det kan finnes flere rødlistede planter og moser i området, samt andre naturverdier utover det som ble

registrert og påvist gjennom feltarbeidet og konsekvensutredningen. Vi forventer at Brønnøy kommune følger opp dette og vurderer kunnskapsgrunnlaget før et vedtak kan fattes. FNF Nordland mener disse konklusjonene taler for at tiltaket ikke kan godkjennes.

Landskap

Landskapet består generelt av strandflater med en bred og lav skjærgård der fjellene reiser seg opp på innsiden. Strandsonen og kystnære områder med viktige landskaps- og opplevelseskvaliteter er under et sterkt utbyggingspress. Samtidig er disse arealene langs sjøen svært attraktive for friluftsliv, rekreasjon og naturopplevelse og skal i henhold til lovverket beskyttes mot inngrep. I plan- og bygningslovens § 1-8 første ledd står det at: *I 100-metersbeltet langs sjøen og langs vassdrag skal det tas særlig hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser.* Brønnøy kommune må redegjøre for hvordan disse hensynene ivaretas.

Friluftsliv

Området er verdisatt som et viktig/svært viktig friluftslivsområde og innehar store landskaps- og opplevelseskvaliteter. Tiltaket medfører svært redusert attraktivitet for friluftsliv på sommerstid og vinterstid. Friluftslivet blir derfor i stor grad forringet og bruken av området er i henhold til konsekvensutredningen vurdert til å bli noe redusert. Næringsområdet vil skape en barriere for turgåere på Toftøya.

Området har ellers en viktig funksjon for nærmiljøfriluftslivet med gode opplevelseskvaliteter og stillhet. Tiltaket vil i vesentlig grad endre på disse kvalitetene. Store arealbeslag med stor høyde og volum på bygg vil prege området og fremstå forstyrrende på landskapsbildet. Området og topografien er dessuten veldig flatt. Vi mener det må være bedre visualisert hvordan fysiske bygg på 44 meter vil prege området lokalt og fra flere vinkler og lengre distanser. I den forbindelse mener vi det er behov for tilleggsutredninger om hvordan tiltaket påvirker landskapet gjennom flere og bedre visualiseringer.

Det uorganiserte friluftslivet, særlig ved sjøen og i strandsonen, er svært viktig for både barn og voksne. Strandsonen byr på mange naturlige elementer som skaper lek, fiskeplasser, bademuligheter og trivsel. Vi mener det skulle vært innhentet mer kunnskap om dette og redegjort for ulempene for det uorganiserte friluftslivet i området. Mange av dagens brukere vil sannsynligvis miste sitt nærturområde og det må redegjøres for hvilke alternativer disse vil få ved realisering av tiltaket.

Videre må ulempene vurderes opp mot [nasjonale mål](#) om friluftsliv som er følgende:

- 8.1. Alle skal ha mulighet til å drive friluftsliv som helsefremmende, trivselsskapende og miljøvennlig aktivitet i nærmiljøet og i naturen ellers
- 8.2 Områder av verdi for friluftslivet skal sikres og forvaltes slik at naturgrunnlaget blir tatt vare på
- 8.3. Allemannsretten skal holdes i hevd
- 8.4. Planlegging i kommuner, fylker og regioner skal medvirke til å fremme et aktivt friluftsliv og skape helsefremmende, trivselsskapende og miljøvennlige nærmiljø

FNF Nordland mener tiltaket har uakseptable konsekvenser for et område som er kartlagt og verdisatt som et svært viktig/viktig friluftslivsområde.

Medvirkning

FNF Nordland ber Brønnøy kommune redegjøre for medvirkningsprosessen og i hvilken grad planforslaget er forankret lokalt. Hvordan har informasjonsflyten vært opp mot berørte interesser? Er konsekvensene godt nok belyst overfor lokalbefolkningen forut for denne høringen, og hvordan påvirkes bo- og nærmiljøet med tanke på anleggstrafikk, støy mv.?

FNF Nordland har også registrert at demokratiet ikke fungerer etter intensjonen i gjeldende lovverk. Formålet med plan- og bygningsloven (jf. § 1-1 fjerde ledd) er at «*Planlegging og vedtak skal sikre åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning for alle berørte interesser og myndigheter. Det skal legges vekt på langsiktige løsninger, og konsekvenser for miljø og samfunn skal beskrives*». Det er flere blant lokalbefolkningen som har meninger mot tiltaket, men lar være å uttale seg offentlig på grunn av frykt. Dette er uheldig for demokratiet.

Andre merknader

FNF Nordland vil presisere at landbasert oppdrett kan ha sine fordeler og være et bedre alternativ enn åpne merder, men det forutsetter at også lokaliseringen er riktig. I denne saken er det arealendringene og nedbygging av svært viktige natur- og friluftslivsområder og vi i all hovedsak er kritiske til. Vi etterspør også om det finnes alternative lokaliseringer enn i dette området. Etter det vi forstår er det normalt at alternativer lokaliseringer vurderes i en kommuneplan.

Konklusjon

FNF Nordland mener Brønnøy kommune ikke kan godkjenne planforslaget på grunn av de negative konsekvensene tiltaket vil ha for natur, friluftsliv, landskap og landbruk. Svært viktige naturtypelokaliteter med rødlistede arter og funksjonsområder for rødlistede fuglearter vil bli ødelagt i sin helhet. Det kan heller ikke fastsettes tiltak som kan bøte på disse skadene. Samla belastning vurderes som stor fordi naturtypene er under press og de blir mindre vanlig regionalt og er i betydelig tilbakegang også nasjonalt. Inngrepene er ikke forenlig med forvaltningsmål for naturtyper og arter, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Konsekvensutredningen innehar mangler og det konkluderes med at kunnskapsgrunnlaget er for svakt til å gi en fullstendig oversikt over hvilke naturverdier som finnes i området. Det kan finnes flere rødlistede planter og moser, samt andre naturverdier utover det som ble registrert og påvist i området. Samlet sett vurderes verdiene for tema naturmangfold til å være *svært stor* og en samlet vurdering av tiltaket gir *svært stor negativ konsekvens*. Tiltaket er irreversibelt og vil være i strid med regional og nasjonal arealpolitikk.

Området er verdisatt som et viktig/svært viktig friluftslivsområde og innehar store landskaps- og opplevelseskvaliteter. Store arealbeslag til et industriområde, med stor høyde og volum på bygg vil dominere og prege landskapet i betydelig grad.

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Nordland

Ylva Edvardsen
Styreleder

Gisle Sæterhaug
Koordinator

Kopi (per e-post) sendes:

Nordland Fylkeskommune, v/ plan og miljø
Statsforvalteren i Nordland, v/ miljøvernavdelingen
Norsk Friluftsliv

